

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

2014 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ
КЛАС**

Галузь знань – 0202 «Мистецтво»

Напрямок підготовки – 6.020204 «Музичне мистецтво»

Професійне спрямування – «Сольний спів»

Освітньо-кваліфікаційний рівень – «бакалавр»

Інститут мистецтв

2014 – 2015 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.
Заступник директора з науково-методичної
та навчальної роботи

А.О. Таранник

Робоча програма навчальної дисципліни «Концертмейстерський клас» для студентів галузі знань 0202 «Мистецтво» напряму підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво» професійного спрямування «Сольний спів» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр».

Розробник: **Пляченко Тетяна Миколаївна**, доктор педагогічних наук, професор кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв
Протокол від 1 вересня 2014 року № 1.

Завідувач кафедри
інструментально-виконавської майстерності

Т. М. Пляченко

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
I. Опис предмета навчальної дисципліни	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни	7
III. Програма навчальної дисципліни	9
V семестр (Модуль 1)	9
VI семестр (Модуль 2)	10
VII семестр (Модуль 3)	11
VIII семестр (Модуль 4)	13
Орієнтовний репертуар для проведення практичних занять	15
IV. Навчально-методична карта дисципліни V семестр	17
Навчально-методична карта дисципліни VI семестр	18
Навчально-методична карта дисципліни VII семестр	19
Навчально-методична карта дисципліни VIII семестр	20
V. Завдання для самостійної роботи	21
VI. Індивідуальна навчально-творча робота	23
VII. Система поточного та підсумкового контролю	24
VIII. Методи навчання	28
IX. Методичне забезпечення курсу	28
X. Рекомендована література	29
Нотна література	29
Науково-методична література	29

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча програма навчального курсу «Концертмейстерський клас» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено на основі: освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану галузі знань 0202 «Мистецтво» напряму підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво» професійного спрямування «Сольний спів»; рекомендацій МОН України (лист № 1/9-736 від 06.12.2007 р.) «Про перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра»; Наказу МОН України від 09.07.2009 р. № 642 про кредитно-модульну систему організації навчального процесу.

Програма визначає: 1) обсяг концертмейстерських умінь, які мають опанувати студенти професійного спрямування «Сольний спів» відповідно до освітньо-професійної програми ОКР «бакалавр»; 2) зміст концертмейстерських компетенцій, необхідних майбутнім солістам-вокалістам і керівникам вокальних ансамблів для професійної діяльності; 3) розподіл навчального матеріалу за модулями (змістовими модулями) та академічного часу для його засвоєння; 4) форми й види навчальної діяльності студентів у процесі засвоєння курсу; 5) необхідне методичне забезпечення та систему оцінювання навчальних досягнень студентів з концертмейстерського класу.

Мета викладання дисципліни – формування *концертмейстерської компетентності* майбутніх солістів-вокалістів та керівників вокальних ансамблів у процесі засвоєння фортепіанного супроводу до вокальних вправ, вокалізів та вокальних творів.

Завдання навчального курсу «Концертмейстерський клас» у професійній підготовці студентів професійного спрямування «Сольний спів»:

- опанування концертмейстерських компетенцій, які забезпечують успішність професійної діяльності соліста-вокаліста та керівника вокального ансамблю;
- засвоєння принципів виконання акомпанементу до вокальних вправ, вокалізів та вокальних творів;
- формування у студентів навичок співу під власний супровід;
- виховання у студентів навичок самостійної роботи над вокальним репертуаром за фортепіано.

Міждисциплінарний взаємозв'язок. Засвоєння навчального курсу «Концертмейстерський клас» передбачає інтеграцію знань, умінь і навичок з таких дисциплін: основний музичний інструмент; сольфеджіо; сольний спів;

вокальний ансамбль; методика роботи з вокальним ансамблем; методика викладання сольного співу.

У результаті вивчення дисципліни «Концертмейстерський клас» студент має опанувати такі фахові *компетенції*:

– *інструментально-виконавські* (здатність виконувати фортепіанний супровід до вокальних вправ, вокалізів та вокальних творів з дотриманням принципів ансамблевої гри; уміння реалізувати в концертмейстерському класі навички, набуті на заняттях з основного музичного інструменту; володіння навичками співу під власний супровід);

– *художньо-творчі* (спроможність реалізувати власні інтерпретаторські уміння засобами концертмейстерської діяльності; застосування навичок гри акомпанементу на слух та елементарної імпровізації; здатність до концертно-виконавської діяльності, сформованість сценічної культури);

– *проективно-конструктивні* (здатність добирати відповідний інструментальний супровід до вокально-технічного і вокально-художнього матеріалу; уміння класифікувати репертуар вокаліста за типом фортепіанної фактури акомпанементу);

– *соціально-особистісні* (розуміння соціального значення музичного мистецтва взагалі та концертмейстерської діяльності зокрема; здатність реалізувати власні музичні здібності та фахові уміння в активній соціально-просвітницькій діяльності; здатність до самоосвіти, самоаналізу, професійного самовдосконалення).

На вивчення дисципліни «Концертмейстерський клас» навчальним планом відведено 144 години у V – VIII семестрах. З них:

– у V семестрі 36 год. (практичних – 14 год., індивідуальна робота – 2 год., проміжний модульний контроль – 2 год., самостійна робота – 18 год.);

– у VI семестрі 36 год. (практичних – 14 год., індивідуальна робота – 2 год., проміжний модульний контроль – 2 год., самостійна робота – 18 год.);

– у VII семестрі 36 год. (практичних – 14 год., індивідуальна робота – 2 год., проміжний модульний контроль – 2 год., самостійна робота – 18 год.);

– у VIII семестрі 36 год. (практичних – 14 год., проміжний модульний контроль – 2 год., самостійна робота студентів – 20 год.).

Вивчення дисципліни «Концертмейстерський клас» завершується заліком у VIII семестрі.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС»

Курс: підготовка бакалаврів	Галузь знань, напрямок підготовки, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчального курсу
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: 2</p> <p>Кількість модулів: 4</p> <p>Кількість змістових модулів: 8</p> <p>Загальна кількість годин: 144</p> <p>Кількість годин на тиждень: 1</p>	<p>Шифр та назва галузі знань: 0202 «Мистецтво»</p> <p>Шифр та назва напрямку підготовки: 6.020204 «Музичне мистецтво».</p> <p>Професійне спрямування: «Сольний спів»</p> <p>Освітньо- кваліфікаційний рівень: «бакалавр»</p>	<p>Дисципліна <i>нормативна</i></p> <p>Рік підготовки: <i>III – IV</i></p> <p>Семестри: <i>V – VIII</i></p> <p>Аудиторні заняття: <i>62 години :</i> практичні – <i>56 год.</i>; індивідуальні заняття – <i>6 год.</i></p> <p>Модульний контроль – <i>8 год.</i></p> <p>Самостійна робота студентів: <i>74 год.</i></p> <p>Форма підсумкового контролю: <i>залік</i></p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС»

V семестр. МОДУЛЬ 1: ЕЛЕМЕНТАРНА ГАРМОНІЗАЦІЯ ТА АКОМПАНеМЕНТ									
№ тем	Назви теоретичних/практичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекційних	Семінарських	Практичних	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Модульний контроль
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1: Елементарний гармонічний супровід до вокальних прав									
1.1	Гра гармонічних послідовностей у мажорних тональностях.	6	2			2		4	
1.2	Технологія виконання вокальних вправ на фортепіано. Елементарний гармонічний супровід до вокальних вправ.	10	6			6		4	
	Разом	16	8			8		8	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2: Елементарний супровід до вокалізів									
2.1	Елементарний акомпанемент до вокалізів у тональностях без ключових знаків.	10	6			6		4	
	МКР (модульне контрольне прослуховування)	10	2				2	6	2
	Разом	20	8			6	2	10	2
	Усього за V семестр	36	16			14	2	18	2

VI семестр. МОДУЛЬ 2: ГАРМОНІЧНИЙ АКОМПАНеМЕНТ									
№ тем	Назви теоретичних/практичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекційних	Семінарських	Практичних	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Модульний контроль
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1: Гармонічний супровід до вокальних прав і вокалізів									
1.1	Гармонічний супровід до вокальних вправ у тональностях з одним ключовим знаком.	6	2			2		4	
1.2	Фортепіанний супровід до вокалізів у тональностях з одним ключовим знаком (гармонічна фактура).	10	6			6		4	
	Разом	16	8			8		8	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2: Гармонічний супровід до вокальних творів									
2.1	Засвоєння акомпанементу до вокальних творів у тональностях без ключових знаків.	10	6			6		4	
	МКР (модульне контрольне прослуховування)	10	2				2	6	2
	Разом	20	8			6	2	10	2
	Усього за VI семестр	36	16			14	2	18	2

VII семестр. МОДУЛЬ 3: ГОМОФОННО-ГАРМОНІЧНИЙ АКОМПАНеМЕНТ								
№ тем	Назви теоретичних/практичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекційних	Семинарських	Практичних	Індивідуальна робота	Самостійна робота
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1: Гомофонно-гармонічний супровід до вокальних прав і вокалізів								
1.1	Гомофонно-гармонічний супровід до вокальних вправ у тональностях з 1-2 ключовими знаками.	8	4			4		4
1.2	Гомофонно-гармонічний супровід до вокалізів у тональностях з 1-2 ключовими знаками.	8	4			4		4
	Разом	16	8			8		8
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2: Гомофонно-гармонічний супровід до вокальних творів								
2.1	Гомофонно-гармонічний акомпанемент до вокальних творів у тональностях з 1-2 ключовими знаками.	10	6			6		4
	МКР (модульне контрольне прослуховування)	10	2				2	6
	Разом	20	8			6	2	10
	Усього за VII семестр	36	16			14	2	18

VIII семестр. МОДУЛЬ 4: АКОМПАНеМЕНТ МІШАНОЇ ФАКТУРИ								
№ тем	Назви теоретичних/практичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекційних	Семинарських	Практичних	Індивідуальна робота	Самостійна робота
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1: Акомпанемент до вокальних прав і вокалізів мішаної фактури								
1.1	Супровід до вокальних вправ мішаної фактури у тональностях з 2-3 ключовими знаками. Спів під власний супровід.	8	4			4		4
1.2	Супровід до вокалізів мішаної фактури у тональностях з 2-3 ключовими знаками. Спів під власний супровід.	8	4			4		4
	Разом	16	8			8		8
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2: Акомпанемент до вокальних творів мішаної фактури								
2.1	Акомпанемент мішаної фактури до вокальних творів у тональностях з 2-3 ключовими знаками.	10	6			6		4
	Підготовка ІНТЗ; МКР (модульне контрольне прослуховування)	10						8
	Разом	20	6			6		12
	Усього за VIII семестр	36	14			14		20

III. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС»

V СЕМЕСТР – МОДУЛЬ 1

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Елементарний гармонічний супровід до вокальних прав (8 год.)

Тема 1.1 (2 год.). Основні завдання концертмейстерської діяльності у класі сольного співу та вокального ансамблю. Специфіка акомпанування солістам-вокалістам та вокальним ансамблям. Гра гармонічних послідовностей у мажорних тональностях у тональностях C-dur, F-dur, G-dur.

Тема 1.2 (6 год.). Технологія виконання вокальних вправ на фортепіано. Елементарний гармонічний супровід до вокальних вправ у тональностях C-dur, F-dur, G-dur. Засвоєння аплікатурних прийомів у процесі виконання гармонічного супроводу до вокальних вправ. Плавне з'єднання акордів. Правила педалізації.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Елементарний супровід до вокалізів (6 год.)

Тема 2.1 (6 год.). Засвоєння елементарного акомпанементу до вокалізів у тональностях без ключових знаків з дотриманням правил педалізації та раціональної аплікатури. Художньо-педагогічний та музично-теоретичний аналіз вокалізів. Формування елементарних навичок акомпанування вокалістові (урахування особливостей співацького дихання та відповідних агогічних відхилень, фразування тощо). Робота над вокалізами Ф. Абта, Г. Зейдлера, Дж. Конконе, етюдами для голосу М. Глинки відповідної фактури фортепіанного супроводу.

Індивідуальна робота зі студентами (2 год.)

Надання студентам допомоги в опануванні: а) практичних концертмейстерських навичок; б) нотної літератури (супровід до вокалізів та вокальних творів); в) методичної літератури з теорії і практики концертмейстерської діяльності.

Самостійна робота студентів (18 год.)

Самостійне закріплення студентами навичок акомпанування, набутих на заняттях з концертмейстерського класу. Самостійне відпрацювання методів виконання елементарного акомпанементу до вокальних вправ і вокалізів. Спостереження за роботою концертмейстерів у класах сольного співу та вокального ансамблю. Аналіз їх діяльності.

Основні поняття модуля 1: концертмейстер, акомпанемент, концертмейстерська діяльність, фортепіанна фактура, гармонізація, елементарний фортепіанний супровід.

Нотна література: [1; 5; 7; 8; 9].

Науково-методична література: [17; 18; 20; 25; 30; 32].

VI СЕМЕСТР – МОДУЛЬ 2

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Гармонічний супровід до вокальних прав і вокалізів (8 год.)

Тема 1.1 (2 год.). Технологія виконання гармонічних послідовностей (T–S–D–T; I–VI–IV–V–I тощо) з гармонічними і ритмічними фігураціями у тональностях з одним ключовим знаком (F-dur, d-moll, G-dur, e-moll). Застосування цих послідовностей у супроводі до вокальних вправ, гармонізація нескладних вокальних вправ. Виконання вокальних вправ на фортепіано та гармонічного супроводу до них у тональностях F-dur, d-moll, G-dur, e-moll. Засвоєння аплікатурних прийомів у процесі виконання гармонічного супроводу до вокальних вправ. Плавне з'єднання акордів. Правила педалізації. Виконання гармонічних і ритмічних фігурацій за зразком, запропонованим викладачем. Формування навичок добору на слух гармонічного фортепіанного супроводу до вокальних вправ.

Тема 1.2 (6 год.). Засвоєння гармонічного акомпанементу до вокалізів у тональностях з одним ключовим знаком з дотриманням правил педалізації та раціональної аплікатури. Художньо-педагогічний та музично-теоретичний аналіз вокалізів. Розвиток навичок акомпанування вокалістові (урахування особливостей співацького дихання та відповідних агогічних відхилень, фразування тощо). Робота над вокалізами Ф. Абта, Г. Зейдлера, Дж. Конконе, етюдами для голосу М. Глінки з відповідною фактурою фортепіанного супроводу.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Гармонічний супровід до вокальних творів (6 год.)

Тема 2.1 (6 год.). Засвоєння акомпанементу до вокальних творів у тональностях з одним ключовим знаком (F-dur, d-moll, G-dur, e-moll). Опанування навичок читання нот з аркуша. Засвоєння аплікатурних прийомів. Музично-теоретичний та художньо-виконавський аналіз твору (тональність, розмір, темп, характер виконання, тип голосу соліста і динамічна гнучкість концертмейстера. Зорове охоплення партії соліста й акомпанементу. Виокремлення ключових точок фортепіанної партії (бас, гармонічні та ритмічні фігурації тощо). Логічні акценти. Формування

ансамблевих навичок (метроритмічний ансамбль з вокалістом, агогічні відхилення, динамічна й темброва злагодженість, уміння грати за ауфтактом соліста, фразування у фортепіанній партії залежно від дихання соліста-вокаліста). Гра акомпанементу у різних темпах з дотриманням динамічних відтінків. Відпрацювання навичок гри в ансамблі з солістом-вокалістом (розуміння елементів диригентського жесту та ауфтакту, виконаного головою; визначення на слух моменту вдихання повітря вокалістом, метроритмічна синхронність, динамічний баланс тощо). Засвоєння вокальних творів з відповідною фактурою фортепіанного акомпанементу М. Глинки, К. Данькевича, Е. Гріга, Б. Фільц, П. Чайковського, Ф. Шопена та ін.

Індивідуальна робота зі студентами (2 год.)

Надання студентам допомоги в опануванні: а) практичних концертмейстерських навичок; б) нотної літератури (супровід до вокалізів та вокальних творів); в) методичної літератури з теорії і практики концертмейстерської діяльності. Допомога студентам в опануванні навичок гри акомпанементу на слух у тональностях з одним ключовим знаком.

Самостійна робота студентів (18 год.)

Закріплення студентами навичок акомпанування, набутих на заняттях з концертмейстерського класу. Самостійне відпрацювання методів виконання акомпанементу до вокальних вправ і вокалізів. Самостійний підбір на слух гармонічного супроводу до вокальних вправ. Робота над акомпанементами до вокальних творів. Спостереження за роботою концертмейстерів у класах сольного співу та вокального ансамблю. Аналіз їх діяльності та узагальнення практичного концертмейстерського досвіду.

Основні поняття модуля 2: фортепіанний супровід, гармонічна фактура, гармонічна послідовність, плавне з'єднання акордів, аплікатура, педалізація, ауфтакт.

Нотна література: [1; 4; 6; 10; 11].

Науково-методична література: [18; 20; 22; 25; 31; 36].

VII СЕМЕСТР – МОДУЛЬ 3

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Гомофонно-гармонічний супровід до вокальних вправ і вокалізів (8 год.)

Тема 1.1 (4 год.). Засвоєння акомпанементу гомофонно-гармонічної фактури до вокальних вправ у тональностях з 1-2 ключовими знаками. Формування навичок гри акомпанементу до вправ з дублюванням мелодії вокальної партії, виконанням басу та акордового супроводу. Дотримання

темпу відповідно до характеру дихання соліста-вокаліста. Динамічний баланс сольної та акомпануючої партії.

Тема 1.2 (4 год.). Робота над фортепіанним супроводом до вокалізів у тональностях з 1-2 ключовими знаками (Ф. Абт, Вокалізи; Г.Зейдлер, Вокалізи; М. Глінка, Етюди для голосу). Музично-теоретичний та художньо-виконавський аналіз фортепіанного супроводу, визначення технічно-виконавських труднощів (аплікатура, штрихи, фразування, динаміка, агогіка тощо). Виконання фортепіанної партії вокалізів по нотах і напам'ять. Метроритмічна синхронність з ілюстратором-вокалістом. Самоаналіз студентом власної концертмейстерської діяльності.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Гомофонно-гармонічний супровід до вокальних творів (6 год.)

Тема 2.1 (6 год.). Засвоєння акомпанементу до вокальних творів у тональностях з 1-2 ключовими знаками.. Музично-теоретичний та художньо-виконавський аналіз твору (тональність, розмір, темп, характер виконання, тип голосу соліста і динамічна гнучкість концертмейстера. Виокремлення ключових точок фортепіанної партії (бас, гармонічні та ритмічні фігурації тощо). Логічні акценти. Формування ансамблевих навичок (метроритмічний ансамбль з вокалістом, агогічні відхилення, динамічна й темброва злагодженість, уміння грати за ауфтактом соліста, фразування у фортепіанній партії залежно від дихання соліста-вокаліста). Гра акомпанементу у різних темпах з дотриманням динамічних відтінків. Опанування навичок читання нот з аркуша. Засвоєння аплікатурних прийомів. Відпрацювання навичок гри в ансамблі з солістом-вокалістом (розуміння елементів диригентського жесту та ауфтакту, виконаного головою; визначення на слух моменту вдихання повітря вокалістом, метроритмічна синхронність, динамічний баланс, візуальний контакт із солістом тощо). Засвоєння вокальних творів з відповідною фактурою фортепіанного супроводу О. Гурільова, О. Варламова, М. Глінки, Е. Гріга, М. Лисенка, М. Мусоргського, П. Чайковського та ін. Робота над гомофонно-гармонічним супроводом до народних пісень. Формування елементарних навичок добору акомпанементу на слух.

Індивідуальна робота зі студентами (2 год.)

Надання студентам допомоги в опануванні: а) практичних концертмейстерських навичок; б) нотної літератури (супровід до вокалізів та вокальних творів); в) методичної літератури з теорії і практики концертмейстерської діяльності. Допомога студентам в опануванні навичок гри акомпанементу на слух у тональностях з 1-2 ключовими знаками.

Самостійна робота студентів (18 год.)

Закріплення студентами навичок акомпанування, набутих на заняттях з концертмейстерського класу. Самостійне відпрацювання методів виконання акомпанементу до вокальних вправ і вокалізів. Самостійний підбір на слух гармонічного супроводу до вокальних вправ. Робота над акомпанементами до вокальних творів. Спостереження за роботою концертмейстерів у класах сольного співу та вокального ансамблю. Аналіз їх діяльності та узагальнення практичного концертмейстерського досвіду.

Основні поняття модуля 3: гомофонно-гармонічна фактура, музично-теоретичний аналіз твору, метроритмічний ансамбль, динамічний ансамбль, підбір музики на слух, концертмейстерський досвід.

Нотна література: [10; 12; 14; 15; 16].

Науково-методична література: [18; 19; 22; 31; 32; 36; 41].

VIII СЕМЕСТР – МОДУЛЬ 4

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Акомпанемент до вокальних прав і вокалізів мішаної фактури (8 год.)

Тема 1.1 (4 год.). Гра супроводу до вокальних вправ у всіх тональностях з мішаною фактурою викладу фортепіанної партії. Розвиток навичок гри акомпанементу до вправ з дублюванням мелодії вокальної партії, виконанням басу та акордового супроводу. Дотримання темпу відповідно до характеру дихання соліста-вокаліста. Динамічний баланс сольної та акомпануючої партії. Елементарна імпровізація у процесі виконання фортепіанного супроводу. Спів вокальний вправ під власний супровід. Самоаналіз студентом своєї діяльності.

Тема 1.2 (4 год.). Робота над фортепіанним супроводом до вокалізів у тональностях з 2-3 ключовими знаками (Ф. Абт, Вокалізи; Г.Зейдлер, Вокалізи; М. Глінка, Етюди для голосу). Музично-теоретичний та художньо-виконавський аналіз фортепіанного супроводу, визначення технічно-виконавських труднощів (аплікатура, штрихи, фразування, динаміка, агогіка тощо). Виконання фортепіанної партії вокалізів по нотах і напам'ять. Метроритмічна синхронність з ілюстратором-вокалістом. Самоаналіз студентом власної концертмейстерської діяльності, самокоригування. Спів нескладних вокалізів під власний супровід. Самоаналіз студентом своєї діяльності.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Акомпанемент до вокальних творів мішаної фактури (6 год.)

Тема 2.1 (6 год.). Засвоєння акомпанементу до вокальних творів у тональностях без ключових знаків. Музично-теоретичний та художньо-виконавський аналіз твору (тональність, розмір, темп, характер виконання, тип голосу соліста і динамічна гнучкість концертмейстера. Зорове охоплення партії соліста й акомпанементу. Виокремлення ключових точок фортепіанної партії (бас, гармонічні та ритмічні фігурації тощо). Логічні акценти. Формування ансамблевих навичок (метроритмічний ансамбль з вокалістом, агогічні відхилення, динамічна й темброва злагодженість, уміння грати за ауфтактом соліста, фразування у фортепіанній партії залежно від дихання соліста-вокаліста). Гра акомпанементу у різних темпах з дотриманням динамічних відтінків. Читання нот з аркуша. Засвоєння аплікатурних прийомів. Відпрацювання навичок гри в ансамблі з солістом-вокалістом (розуміння елементів диригентського жесту та ауфтакту, виконаного головою; визначення на слух моменту вдихання повітря вокалістом, метроритмічна синхронність, динамічний баланс, візуальний контакт із солістом тощо). Засвоєння вокальних творів з відповідною фактурою фортепіанного супроводу О. Бородіна, М. Глинки, О. Даргомижського, М. Лисенка, А. Рубінштейна, Я. Степового, П. Чайковського, Р. Шумана, Ф. Шуберта та ін. Робота над супроводом до народних пісень з мішаною фактурою фортепіанної партії. Розвиток навичок добору акомпанементу до пісенного матеріалу на слух.

Самостійна робота студентів (20 год.)

Самостійне відпрацювання методів виконання акомпанементу до вокальних вправ у всіх тональностях. Самостійний підбір на слух гармонічного супроводу до вокальних вправ. Елементарна імпровізація. Удосконалення навичок гри акомпанементу до вокалізів у тональностях з 2-3 ключовими знаками. Робота над акомпанементами до вокальних творів. Спостереження та аналіз діяльності професійних концертмейстерів в умовах публічного виступу.

Основні поняття модуля 4: мішана фактура акомпанементу, аплікатура, штрихи, динамічний баланс, темброва відповідність, візуальний контакт із солістом, елементарна імпровізація, спів під власний супровід.

Нотна література: [1; 2; 6; 11; 12; 13].

Науково-методична література: [19; 22; 23; 25; 36; 37; 38; 41; 44].

**ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР
ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ У
КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКОМУ КЛАСІ**

Фортепіанний супровід до вокально-технічних вправ

- *Віардо П.* Вправи для жіночого голосу у супроводі фортепіано.
- *Єгоричева М.* Вправи для розвитку вокальної техніки.

Фортепіанний супровід до вокалізів для різних типів голосів

- *Абт Ф.* Школа співу: вибрані вправи для низьких голосів у супроводі фортепіано.
- *Вілінська І.* Вокалізи для середнього голосу: навч. репертуар.
- *Вілінська І.* Вокалізи для низького голосу з фортепіано: Для консерваторій та музичних училищ.
- *Глінка М.* Вокалізи-сольфеджіо (етюди для голосу).
- *Зейдлер Г.* Мистецтво співу. Частина I, II.
- *Вибрані вокалізи* для високого голосу в супроводі фортепіано /Укладач Г.Тіц.
- *Конконе Дж.* 50 вправ для високого і середнього голосу.
- *Панофка Г.* Мистецтво співу: 24 вокалізи для сопрано, меццо-сопрано або тенора.

Фортепіанний супровід до українських народних пісень:

- Обробка *М. Глинки.* „Не щечечи, соловейку”;
- Обробка *В. Заремби.* „Дивлюсь я на небо”;
- Обробка *В. Косенка.* „Грицю, Грицю, до роботи”;
- Обробка *В. Косенка.* „Взяв би я бандуру”;
- Обробка *В. Косенка.* „Удовицю я любив”;
- Обробка *М. Лисенка.* „Казав мені батько”;
- Обробка *М. Лисенка.* „Там, де Ятрань круто в’ється”;
- Обробка *М. Лисенка.* „Ой і не стелися, хрещатий барвінку”;
- Обробка *С. Людкевича.* „Ой ти, дівчино, зарученая”;
- Обробка *Г. Майбороди.* „Чия ж то хатина?”;
- Обробка *М. Лисенка.* „Ой не світи, місяченьку”;
- Обробка *М. Лисенка.* „Зелененький барвіночку”;
- Обробка *М. Лисенка.* „Ой пуцу я кониченька”;
- Обробка *А. Омельченка.* „У вишневому садочку”;
- Обробка *Н.Скоробагатька.* „Стоїть гора високая”;
- Обробка *Н. Скоробагатька.* „Очерет лугом гуде”;
- Обробка *Ю. Соколовського.* „Дощик”;
- Обробка *Ю. Соколовського.* „І шумить, і гуде”;
- Обробка *Ю. Соколовського.* „Лугом іду, коня веду”;
- Обробка *Ю. Соколовського.* „Місяць на небі”;

- Обробка Ю. Соколовського. „Тече річка невеличка”;
- Обробка Ю. Щуровського. „Ой, за гаєм, гаєм”;
- Обробка Ю. Щуровського. „Ой, ходила дівчина бережком”.
- Обробка В. Войта. „Тиха вода”;
- Обробка В. Войта. „Ой вийду я на вулицю”;
- Обробка В. Войта. „Глибока кирниця..

Фортепіанний супровід до романсів та пісень:

- Н. Андрієвська, сл. Л. Реви. „Якби я вмiла вишивать”;
- О. Білаш, сл. Д. Павличка. „Впали роси на покоси”;
- П. Булахов, сл. О. Толстого. „Колокольчики мои”;
- О. Варламов. „Горные вершины”;
- О. Варламов, сл. М. Циганова. „Красный сарафан”;
- М. Глинка, сл. О. Пушкіна. „В крови горит огонь желанья”;
- М. Глинка, сл. М. Кукольника. „Жаворонок”;
- М. Глинка, сл. Є. Баратинського. „Не искушай меня без нужды”;
- М. Глинка, сл. М. Кукольника. „Сомнение”;
- О. Даргомижський, сл. О. Пушкіна. „Юноша и дева”;
- О. Даргомижський, сл. О. Пушкіна. „Я вас любил”;
- А. Зорін, Д. Михайлов, сл. М. Пугачова. „Жалобно стонет ветер осенний”;
- Н. Лістов. „Я помню вальса звук прелестный”;
- Я. Степовий, сл. Т. Шевченка. „Утоптала стежечку”;
- К. Стеценко, сл. В. Самійленка. „Вечірня пісня”;
- Е. Шентірмай, „В мире есть красавица одна”;
- М. Шишкін, сл. М. Язикова. „Ночь светла”.
- Ф. Шуберт. „Ave, Maria”;
- Ф. Шопен. „Желание”;
- Р. Шуман, сл. Г. Гейне. „Я не сержусь”.

Фортепіанний супровід до творів композиторів-класиків для дітей:

- Й. Брамс, обробка А. Цахе. „Колискова”, „Ластівка”;
- М. Глинка. „Не щебечи, соловейко”, „Гуде вітер вельми в полі”;
- Е. Гріг. „Захід сонця”, „Дитяча пісенька”;
- К. Данькевич. „Колискова”;
- В. Косенко. „Колискова”;
- Ц. Кюї. „Весняна пісенька”, „Кицька”;
- С. Монюшко. „Золота рибка”;
- В. Моцарт. „Весняна”, „Колискова”;
- Т. Попатенко. „Соловей”;
- П. Чайковський. „Мій садочок”;
- Ф. Шуберт. „Форель”, „Розочка на поле”.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

«Концертмейстерський клас»

(напряом підготовки «Музичне мистецтво», професійне спрямування «Сольний спів»)

V семестр

Навчальні тижні	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Модулі	МОДУЛЬ 1: ЕЛЕМЕНТАРНА ГАРМОНІЗАЦІЯ ТА АКОМПАНеМЕНТ														Інд. робота	Інд. робота	МК
Назва модуля	Змістовий модуль 1: Елементарний гармонічний супровід до вокальних прав							Змістовий модуль 2: Елементарний супровід до вокалізів									
Кількість балів за модуль	<i>103 бали</i>							<i>76 балів</i>									
Теми лекцій (відвід. –1 б. за заняття)																	
Теми семінарських занять (відв. – 1 бал за заняття; відп. на 1 зан. – 10 б.)																	
Теми практ. занять (відв. – 1 бал за заняття; відп. на 1 зан. – 10 б.)	Тема 1.1 (22 бали) Гармонічні послідовності		Тема 1.2 (66 балів) Елементарний гармонічний супровід до вокальних вправ					Тема 2.1 (66 балів) Елементарний акомпанемент до вокалізів у тональностях без ключових знаків									
Інд. робота														Заняття 1	Заняття 2		
Сам. робота	<i>5 балів</i>		<i>10 балів</i>					<i>10 балів</i>									
Види поточного контролю																	МКР (25 балів)
Усього за V семестр – 204 бали																	

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

«Концертмейстерський клас»

(напрямок підготовки «Музичне мистецтво», професійне спрямування «Сольний спів»)

VI семестр

Навчальні тижні	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Модулі	МОДУЛЬ 2: ГАРМОНІЧНИЙ АКОМПАНеМЕНТ														Інд. робота	Інд. робота	МК
Назва модуля	Змістовий модуль 1: Гармонічний супровід до вокальних прав і вокалізів							Змістовий модуль 2: Гармонічний супровід до вокальних творів									
Кількість балів за модуль	<i>103 бали</i>							<i>76 балів</i>									
Теми лекцій (відвід. –1 б. за заняття)																	
Теми семінарських занять (відв. – 1 бал за заняття; відп. на 1 зан. – 10 б.)																	
Теми практичних занять (відв. – 1 бал за заняття; відп. на 1 зан. – 10 б.)	Тема 1.1 (22 бали) Гармонічний супровід до вокальних вправ	Тема 1.2 (66 балів) Фортепіанний супровід до вокалізів у тональностях з одним ключовим знаком						Тема 2.1 (66 балів) Акомпанемент до вокальних творів у тональностях без ключових знаків									
Інд. робота															Заняття 1	Заняття 2	
Сам. робота	<i>5 балів</i>		<i>10 балів</i>					<i>10 балів</i>									
Види поточного контролю																	МКР (25 балів)
Усього за VI семестр – 204 бали																	

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

«Концертмейстерський клас»

(напрямок підготовки «Музичне мистецтво», професійне спрямування «Сольний спів»)

VII семестр

Навчальні тижні	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Модулі	МОДУЛЬ 3: ГОМОФОННО-ГАРМОНІЧНИЙ АКОМПАНеМЕНТ														Інд. робота	Інд. робота	МК
Назва модуля	Змістовий модуль 1: Гомофонно-гармонічний супровід до вокальних прав і вокалізів							Змістовий модуль 2: Гомофонно-гармонічний супровід до вокальних творів									
Кількість балів за модуль	<i>103 бали</i>							<i>76 балів</i>									
Теми лекцій (відвід. –1 б. за заняття)																	
Теми семінарських занять (відв. – 1 бал за заняття; відп. на 1 зан. – 10 б.)																	
Теми практичних занять (відв. – 1 бал за заняття; відп. на 1 зан. – 10 б.)	Тема 1.1 (44 бали) Гомофонно-гармонічний супровід до вокальних вправ			Тема 1.2 (44 бали) Гомофонно-гармонічний супровід до вокалізів у тональностях з 1-2 ключовими знаками				Тема 2.1 (66 балів) Гомофонно-гармонічний акомпанемент до вокальних творів у тональностях з 1-2 ключовими знаками									
Інд. робота															Заняття 1	Заняття 2	
Сам. робота	<i>5 балів</i>			<i>10 балів</i>				<i>10 балів</i>									
Види поточного контролю																	МКР (25 балів)
Усього за VII семестр – 204 бали																	

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

«Концертмейстерський клас»

(напрям підготовки «Музичне мистецтво», професійне спрямування «Сольний спів»)

VIII семестр

Навчальні тижні	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
Модулі	МОДУЛЬ 4: АКОМПАНЕМЕНТ МІШАНОЇ ФАКТУРИ														МК	ПМК		
Назва модуля	Змістовий модуль 1: Акомпанемент до вокальних прав і вокалізів мішаної фактури								Змістовий модуль 2: Акомпанемент до вокальних творів мішаної фактури									
Кількість балів за модуль	<i>103 бали</i>								<i>76 балів</i>									
Теми лекцій (відвід. –1 б. за заняття)																		
Теми семінарських занять (відв. – 1 бал за заняття; відп. на 1 зан. – 10 б.)																		
Теми практ. занять (відв. – 1 бал за заняття; відп. на 1 зан. – 10 б.)	Тема 1.1 (44 бали) Супровід до вокальних вправ мішаної фактури. Спів під власний супровід				Тема 1.2 (44 бали) Супровід до вокалізів мішаної фактури. Спів під власний супровід				Тема 2.1 (66 балів) Акомпанемент мішаної фактури до вокальних творів у тональностях з 2-3 ключовими знаками									
Інд. робота																		
Сам. робота	<i>5 балів</i>				<i>10 балів</i>				<i>10 балів</i>									
Види поточ. і підсумкового контролю															МКР (25 балів)	Залік		
ІНТЗ (30 балів)	<i>30 балів</i>																	
	Усього за VIII семестр – 234 бали																	
	Усього (за V – VIII семестри) без урахування коефіцієнта – 846 балів (коефіцієнт – 8,46)																	

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

V семестр

№	Зміст завдання	К-сть годин	Література	Академічний контроль	Бали
1.	Самостійне опрацювання студентами літератури з теорії і практики концертмейстерської діяльності.	4	1 - 44	Контроль на індивідуальному занятті	5
2.	Спостереження за діяльністю концертмейстерів у класах сольного співу та вокального ансамблю.	4	22; 24; 41	Контроль на практичному занятті (відтворення у практичній діяльності)	5
3.	Самостійна робота над елементарним супроводом до вокально-технічних вправ.	4	1; 5; 7; 8; 9; 17; 18; 20; 25;	Контроль на практичному занятті (відтворення у практичній діяльності)	5
4.	Самостійна робота над елементарним супроводом до вокалізів у тональностях без ключових знаків.	4	17; 18; 20; 25; 30;	Контроль на практичному занятті (відтворення у практичній діяльності)	5
5.	Елементарний добір на слух акомпанементу до вокальних вправ.	2	17; 18; 20; 25; 30; 32	Контроль на практичному занятті (відтворення у практичній діяльності)	5
	Усього	18			25

VI семестр

№	Зміст завдання	К-сть годин	Література	Академічний контроль	Бали
1.	Спостереження за діяльністю концертмейстерів у вокальних класах .	2	22; 24; 41	Контроль на індивідуальному занятті	5
2.	Самостійна робота над гармонічним супроводом до вокальних вправ у тональностях з одним ключовим знаком.	4	7; 8; 9	Контроль на практичному занятті (відтворення у практичній діяльності)	5
3.	Опрацювання супроводу до вокалізів у тональностях з одним ключовим знаком (гармонічна фактура).	4	1; 4; 6; 10; 11; 18; 20; 22; 25; 31; 36	Контроль на практичному занятті (відтворення у практичній діяльності)	5
4.	Самостійна робота над супроводом до вокальних творів у тональностях без ключових знаків.	4	2; 6; 10; 11; 12	Контроль на практичному занятті (відтворення у практичній діяльності)	5
5.	Добір на слух акомпанементу до вокальних вправ у тональностях з одним ключовим знаком.	4	10; 12; 14; 15	Контроль на практичному занятті (відтворення у практичній діяльності)	5
	Усього	18			25

VII семестр

№	Зміст завдання	К-сть годин	Література	Академічний контроль	Бали
1.	Аналіз діяльності концертмейстерів вокальних класів	2	21; 24	Контроль на індивідуальному занятті	5
2.	Самостійна робота над гомофонно-гармонічним супроводом до вокальних вправ.	4	3; 7	Контроль на практичному занятті (відтворення у практичній діяльності)	5
3.	Робота над супроводом до вокалізів у тональностях з 1-2 ключовими знаками (гомофонно-гармонічна фактура).	4	1; 4; 5; 8; 9	Контроль на практичному занятті (відтворення у практичній діяльності)	5
4.	Самостійна робота над супроводом до вокальних творів у тональностях з 1-2 ключовими знаками (гомофонно-гармонічна фактура).	4	2; 6; 10; 11; 12; 14; 164 36	Контроль на практичному занятті (відтворення у практичній діяльності)	5
5.	Добір на слух акомпанементу до вокальних вправ і вокальних творів.	4	3; 7; 15	Контроль на практичному занятті (відтворення у практичній діяльності)	5
	Усього	18			25

VIII семестр

№	Зміст завдання	К-сть годин	Література	Академічний контроль	Бали
1.	Аналіз концертної діяльності концертмейстерів	2	21; 24	Контроль на індивідуальному занятті	5
2.	Самостійна робота над супроводом до вокальних вправ мішаної фактури. Спів під власний супровід.	4	3; 7; 10; 15; 19	Контроль на практичному занятті (відтворення у практичній діяльності)	5
3.	Робота над супроводом до вокалізів у тональностях з 2-3 ключовими знаками мішаної фактури. Спів під власний супровід.	4	1; 4; 5; 8; 9	Контроль на практичному занятті (відтворення у практичній діяльності)	5
4.	Робота над супроводом до вокальних творів у тональностях з 2-3 ключовими знаками мішаної фактури.	4	2; 6; 10; 11; 12; 14; 16; 36	Контроль на практичному занятті (відтворення у практичній діяльності)	5
5.	Добір акомпанементу на слух, спів під власний супровід.	6	3; 7; 15; 25	Контроль на практичному занятті (відтворення у практичній діяльності)	5
	Усього	20			25

VI. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ТВОРЧА РОБОТА

Індивідуальна навчально-творча робота є видом індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються під час складання заліку з концертмейстерського класу. У процесі індивідуальної навчально-творчої роботи студент набуває досвіду концертмейстерської діяльності (як на заняття з сольного співу та вокального ансамблю, так і в позанавчальній діяльності).

Результати проведеної студентом індивідуальної навчально-творчої роботи з концертмейстерського класу виявляються у процесі виконання залікової програми (ІНТЗ) у VIII семестрі та оцінюються компетентною комісією – викладачами кафедри, які викладають цю дисципліну.

Індивідуальне навчально-творче завдання (ІНТЗ) з концертмейстерського класу для студентів професійного спрямування «Сольний спів» – це залікова програма з дисципліни, складність якої визначається викладачем залежно від індивідуальних музичних здібностей та рівня доуніверситетської підготовки студента.

Мета ІНТЗ – виявлення рівня сформованості концертмейстерських умінь студента-вокаліста у процесі виконання залікової програми з концертмейстерського класу.

Зміст ІНТЗ – виконання студентом одного із варіантів концертмейстерської програми:

1) фортепіанний супровід до 2 – 3 вокальних вправ з модуляціями у всі тональності (спів під власний супровід); акомпанемент до 1 вокалізу, акомпанемент до 1 вокального твору;

2) фортепіанний супровід до 2 – 3 вокальних вправ з модуляціями у всі тональності (спів під власний супровід); акомпанемент до 2-х різнохарактерних вокальних творів з різною фактурою викладу нотного матеріалу.

Шкала оцінювання ІНТЗ

Рівень виконання завдання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	25 – 30	Відмінно
Достатній	16 – 24	Добре
Середній	10 – 15	Задовільно
Низький	0 – 9	Незадовільно

Критерії оцінювання ІНТЗ (виконання студентом програми на заліку з концертмейстерського класу)

Кількість балів	Критерії
25 – 30	У процесі виконання творів залікової програми студент продемонстрував високий рівень концертмейстерської техніки з дотриманням авторського тексту й інтерпретаційного плану відповідно до програмових вимог.
16 –24	У процесі складання заліку студент виявив добрий рівень концертмейстерської техніки та успішно виконав твори залікової програми з незначними технічними огріхами.
10 – 15	Студент виявив посередній рівень концертмейстерської техніки та знання творів залікової програми, допустив кілька суттєвих текстуальних та ансамблевих помилок.
0 – 9	Студент допустив суттєві текстуальні помилки у процесі виконання творів, виявив низький рівень концертмейстерської техніки та відсутність ансамблевого досвіду.

Сума балів, отриманих студентом за ІНТЗ, ураховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Концертмейстерський клас»

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО Й ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Розподіл балів, що присвоюються студентові упродовж вивчення курсу «Концертмейстерський клас»

№ з/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Сума балів
1.	Відвідування практичних занять	1	56	56
2.	Робота на практичному занятті	10	56	560
3.	Самостійна робота (виконання домашнього завдання)	5	20	100
4.	Виконання модульної контрольної роботи (модульне контрольне прослуховування)	25	4	100
5.	ІНТЗ (індивідуальне навчально-творче завдання)	30	1	30
	Усього без урахування коефіцієнта (коефіцієнт – 8,46)			846

Максимальна кількість підсумкових балів становить:

- **846 балів** за період роботи до заліку, що прирівнюється до **100 балів** з урахуванням коефіцієнта (**8,46**).

Максимальний рейтинговий показник – 100 балів.

Навчальні досягнення студентів з дисципліни «Концертмейстерський клас» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня концертмейстерських знань, умінь і навичок.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, в якій зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення в національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу наведено в таблиці, де визначено загальні критерії оцінювання успішності студентів.

Кожний модуль включає бали за відвідування занять, поточну роботу на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу (модульне контрольне прослуховування). Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У процесі оцінювання навчальних робіт застосовуються такі методи:

- усного контролю (оцінювання рівня сформованості концертмейстерських умінь студентів у процесі виконання на фортепіано навчального завдання відповідно до програми навчального курсу);
- самоконтролю (самоаналіз, самооцінка та самокоригування студентом своїх музично-виконавських дій).

Порядок переведення рейтингових показників успішності в європейську шкалу ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Критерії оцінювання
90 – 100	«Відмінно»	A	Студент виявив високий рівень концертмейстерської компетентності, бездоганно виконав залікову програму з дотриманням авторського тексту й інтерпретаційного плану відповідно до програмових вимог.

82 – 89	«Добре»	В	Студент виявив добрий рівень концертмейстерської компетентності та успішно виконав твори залікової програми з незначними технічними огріхами.
75 – 81	«Добре»	С	В загальному вірне відтворення нотного тексту творів залікової програми з певними текстуальними помилками. Студент виявив належний рівень концертмейстерської компетентності.
69 – 74	«Задовільно»	Д	Студент виявив достатній рівень концертмейстерської компетентності та знання творів залікової програми, але допустив кілька суттєвих текстуальних та ансамблевих помилок.
60 – 68	«Задовільно»	Е	Концертмейстерська компетентність студента і знання творів залікової програми задовольняє мінімальні вимоги з навчальної дисципліни.
35 – 59	«Незадовільно»	FX	Студент виявив посередній рівень концертмейстерської компетентності, допустив значну кількість текстових помилок та ансамблевих огріхів. Студент має можливість повторного складання заліку.
1 – 34	«Незадовільно»	Ф	Студент допустив суттєві помилки в тексті творів, виявив низький рівень концертмейстерської компетентності та неспроможність до подальшого навчання з дисципліни (потребує обов'язкового повторного вивчення курсу).

**Розподіл балів за темами змістових модулів,
що присвоюються студентіві упродовж вивчення навчального курсу
«Концертмейстерський клас»**

МОДУЛЬ 1 – V СЕМЕСТР			МКР	ІНТЗ
Змістовий модуль 1 (практичні заняття + самостійна робота)		Змістовий модуль 2 (практичні заняття + самостійна робота)		
Тема 1.1	Тема 1.2	Тема 2.1		
27	76	76	25	–
Усього за V семестр без урахування коефіцієнта – 204 бали				

МОДУЛЬ 2 – VI СЕМЕСТР			МКР	ІНТЗ
Змістовий модуль 1 (практичні заняття + самостійна робота)		Змістовий модуль 2 (практичні заняття + самостійна робота)		
Тема 1.1	Тема 1.2	Тема 2.1		
27	76	76	25	–
Усього за VI семестр без урахування коефіцієнта – 204 бали				

МОДУЛЬ 3 – VII СЕМЕСТР			МКР	ІНТЗ
Змістовий модуль 1 (практичні заняття + самостійна робота)		Змістовий модуль 2 (практичні заняття + самостійна робота)		
Тема 1.1	Тема 1.2	Тема 2.1		
49	54	76	25	–
Усього за VII семестр без урахування коефіцієнта – 204 бали				

МОДУЛЬ 4 – VIII СЕМЕСТР			МКР	ІНТЗ
Змістовий модуль 1 (практичні заняття + самостійна робота)		Змістовий модуль 2 (практичні заняття + самостійна робота)		
Тема 1.1	Тема 1.2	Тема 2.1		
49	54	76	25	30
Усього за VIII семестр без урахування коефіцієнта – 234 бали				

Усього без урахування коефіцієнта – 846 балів (коефіцієнт – 8,46)

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- *словесний* (викладення основних положень щодо концертмейстерської діяльності, формування й розвитку ансамблевої техніки);
- *ілюстративний* (показ викладачем прийомів ансамблевої гри та акомпанування власному співу);
- *ілюстративно-словесний* (поєднання викладачем пояснень з ілюстрацією концертмейстерських прийомів);
- *репродуктивний* (відтворення студентами виконавських прийомів, проілюстрованих викладачем);
- *репродуктивно-варіативний* (поєднання студентом запропонованих викладачем прийомів з іншими формами й методами концертмейстерської діяльності);
- *креативний, творчий* (створення студентами оригінальних варіантів інтерпретації вокальних вправ, вокалізів та вокальних творів; нестандартний підхід до розв'язання ансамблевих ситуацій; підбір акомпанементу на слух; опанування навичок елементарної імпровізації);
- *проблемно-пошуковий* (самостійний пошук студентом засобів і способів розв'язання проблемних ситуацій у процесі ансамблевої гри);
- *педагогічне проектування* (створення власного проекту роботи над вокальним твором чи методики опанування акомпанементу);
- *педагогічне моделювання* (імітація в навчальному процесі педагогічних ситуацій і професійної діяльності викладача сольного співу);
- *педагогічний аналіз* (формування педагогічного мислення студентів у конкретних педагогічних ситуаціях засобом аналізу власних дій та діяльності соліста-ілюстратора);
- *інтеграції* (аккумуляція і синтез знань з різних фахових дисциплін у процесі вирішення навчальних завдань).

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ:

- навчально-методичні посібники і навчальні програми: [20; 22; 23; 26 – 29; 34; 40];
- нотний матеріал для проведення практичних занять;
- відеозаписи роботи провідних концертмейстерів.

X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нотна література:

1. Абт Ф. Школа пения : избранные упражнения для низких голосов в сопровождении фортепиано / Ф. Абт. – М. : Музыка, 1985. – 31 с.
2. Арії, романси та пісні з репертуару Анатолія Кочерги. – К. : Муз. Україна, 1987. – 68 с.
3. Виардо П. Упражнения для женского голоса в сопровождении фортепиано / П. Виардо. – М. : Музыка, 1967. – 40 с.
4. Вілінська І. Вокалізи для середнього голосу: учб. репертуар / І. Вілінська. – К. : Музична Україна, 1989.
5. Вокализы зарубежных композиторов: для высокого голоса в сопровождении фортепиано / Сост. А. Мишутин. – М. : Музыка, 1989. – 50 с.
6. Дуэты и трио русских и зарубежных композиторов (для женских и мужских голосов в сопровождении фортепиано). – М. : Музыка, 1987. – 48 с.
7. Егорычева М.И. Упражнения для развития вокальной техники / М.И. Егорычева. – К. : Музична Україна, 1980. – 117 с.
8. Зейдлер Г. Искусство пения / Г. Зейдлер. – М. : Музыка, 1987. – Ч. II. – 23 с.
9. Избранные вокализы для высокого голоса в сопровождении фортепиано / составитель Г. Тиц. – М. : Музыка, 1977. – 39 с.
10. Ой за гаєм, гаєм : українські народні пісні в легкій обробці для фортепіано. – К. : Муз. Україна, 1993. – 48 с.
11. Ой летіла зозуленька: українські народні пісні для голосу в супроводі бандури. – К. : Муз. Україна, 1993. – 40 с.
12. Песни, романсы, дуэты в сопровождении фортепиано. . – М. : Музыка, 1991. – 50 с.
13. Романси та українські народні пісні з репертуару Бориса Гмирі. – К. : Муз. Україна, 2003. – 96 с.
14. Старинные русские романсы для голоса в сопровождении фортепиано. – М. : Музыка, 1987. – 48 с.
15. Сучасні романси та романси з кінофільмів : хрестоматія / упоряд. Р. Шаповалова, А. Хлопотова. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. – 224 с.
16. Українські старовинні ліричні дуети. – К. : Музична Україна, 1993. – 40 с.

Науково-методична література:

17. Баренбойм Л. А. Школа игры на фортепиано: путь к музицированию / Л. А. Баренбойм. – М. ; Л : Сов. композитор, 1980. – Вып. 2. – 270 с.
18. Брянская Ф. Навык игры с листа, его структура и принципы развития / Ф. Брянская // Вопросы фортепианной педагогики. – М. : Музыка, 1976. – Вып. 4. – С. 46–62.
19. Виноградов К. О специфике творческих взаимоотношений пианиста-концертмейстера и певца / К. Виноградов // Музыкальное исполнительство и

современность : сб. статей ; сост. М.А. Смирнов. – М. : Музыка, 1988. – С.156 – 178.

20. Винокур Л.И. Первоначальное обучение искусству аккомпанемента: учеб.-метод. пособие [в 2-х ч.]. – М. : Изд-во МГПИ, 1978. – Ч. 1. – 46 с.

21. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація : навч. посіб. / Н.П. Волкова. – К. : ВЦ «Академія», 2006. – 256 с.

22. Гинзбург Л. С. О работе над музыкальным произведением / Лев Соломонович Гинзбург. – [4-е изд., доп.]. – М. : Музыка, 1981. – 143 с.

23. Готлиб А. Основы ансамблевой техники / А. Готлиб. – М. : Музыка, 1971. – 96 с.

24. Економова Е.К. Сумісна діяльність співака і концертмейстера у професійній підготовці студента-вокаліста: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Е. К. Економова. – Одеса, 2002. – 20 с.

25. Карнаухова Т.И. Развитие навыков подбора по слуху и транспонирования / Т.И. Карнаухова // Инструментальная подготовка учителя музыки. – М. : Изд-во МГПИ, 1986. – С.111 – 117.

26. Клименко Ж.А. Работа над основными навичками ансамблевого виконання. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волинського держ. ун-ту імені Лесі Українки, 2006. – 16 с.

27. Концертмейстерский класс / Сост. В.И. Пустовит // Программы педагогических институтов для специальности №2119 «Музыка». – М. : Просвещение, 1987. – Сб. №14. – С.115 – 134.

28. Концертмейстерский класс и ансамбль // Программы педагогических институтов для специальности №2119 «Музыка и пение». – М. : Просвещение, 1980. – Сб. 25. – С. 36 – 60.

29. Концертмейстерський клас і ансамбль : програма для музично-педагогічних факультетів та факультетів підготовки вчителів початкових класів і музики педагогічних інститутів / укл. А.Г. Болгарський, М.А. Моїсеєва. – К. : УДПУ, 1997. – 23 с.

30. Кубанцева Е. И. Концертмейстерство – музыкально-творческая деятельность / Е. И. Кубанцева // Музыка в школе. – 2001. – № 2. – С. 38–40.

31. Кубанцева Е. И. Методика работы над фортепианной партией пианиста-концертмейстера / Е. И. Кубанцева // Музыка в школе. – 2001. – № 4. – С. 52–55.

32. Крюкова И. А. Методы формирования импровизационных умений студентов в процессе концертмейстерской подготовки / И. А. Крюкова // Вопросы фортепианной педагогики. – М., 1980. – С. 124–131.

33. Крючков Н.А. Искусство аккомпанемента как предмет обучения / Н.А. Крючков. – Л. : Музгиз, 1961. – 72 с.

34. Люблинский А.П. Теория и практика аккомпанемента: методологические основы / А.П. Люблинский. – Л. : Музыка, 1972. – 80 с.

35. Мальцев С. М. О психологии музыкальной импровизации / Сергей Михайлович Мальцев. – М. : Музыка, 1991. – 85 с.

36. Михайлов И. Вопросы восприятия и рационализации фактуры в фортепианных аккомпанементах / И. Михайлов // О мастерстве ансамблиста : сб. науч. трудов / отв. ред. Т. Воронина. – Л. : Изд-во ЛОЛГК, 1986. – С. 59–73.

37. Моїсеєва М.А. Спільна музично-виконавська діяльність як засіб формування професійних якостей учителя музики (на матеріалі концертмейстерського класу) : дис... канд. пед. наук. : спец. 13.00.02. – К., 1998. – 248 с.

38. О работе концертмейстера : сб. ст. / ред.-сост. М.А. Смирнов. – М. : Музыка, 1974. – 160 с.

39. Подольская В.В. Развитие навыков аккомпанемента с листа / В. В. Подольская // О работе концертмейстера / ред.-сост. М. Смирнов. – М. : Музыка, 1974. – С. 88 – 110.

40. Пустовит В.И. Концертмейстерская подготовка студентов музыкально-педагогического факультета : метод. пособие. – Минск : Минский гос. пед. институт, 1985. – 42 с.

41. Радина И. О работе концертмейстера со студентом-вокалистом // О мастерстве ансамблиста : сб. науч. труд. / И. Радина. – Л. : Изд-во ЛОЛГК, 1986. – С. 73 – 83.

42. Урываев С. Заметки о работе концертмейстера-пианиста в ДМШ / С. Урываев // О мастерстве ансамблиста : сб. науч. тр. / отв. ред. Воронина Т.А. – Л. : Изд. ЛОЛГК, 1986. – С. 84 – 91.

43. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / М.М. Фіцула. – К. : Академвидав, 2006. – 352 с.

44. Юцевич Ю.Є. Музика : словник-довідник / Ю.Є. Юцевич. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2003. – 352 с.